

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 187/18

KLAGER: Kristian August Eilertsen
PUBLIKASJON: Harstad Tidende
PUBLISERINGSDATO: 07.02.2018-09.04.2018
STOFFOMRÅDE: Politikk
SJANGER: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Bakenforliggende forhold, opplysningskontroll og kildebredde, saklighet og omtanke, dekning for titler etc., identifisering, samtidig imøtegåelse
REGISTRERT: 05.08.2018
BEHANDLET I PFU: 18.12.2018
BEHANDLINGSTID: 133 dager
KLAGEGRUPPE: Politiker
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER: Saken behandles parallelt med sak 188/18 mot iTromsø, da Harstad Tidende og iTromsø har stoffutvekslingsavtale og flere like publiseringer er påklaget. Også en sak mot Dagsavisen (189/18) behandles samtidig.

SAMMENDRAG:

ARTIKKEL 1

Harstad Tidende (HT) publiserte **onsdag 7. februar 2018** en artikkel i papirutgaven med tittelen «**Varslingssak mot Kristian Eilertsen**».

Daværende nestleder i Fremskrittspartiets Ungdom (FpU), Kristian August Eilertsen, var avbildet. I bildeteksten stod det:

«VARLING: Harstadmannen og nestleder i FpU, Kristian Eilertsen er anklaget for seksuell trakassering. Han avviser påstandene.»

I ingressen stod det:

«En ung kvinne fra Troms har varslet Fremskrittspartiets ungdomsorganisasjon (FpU) om at hun er blitt utsatt for seksuell trakassering.»

Brødteksten ble innledet på denne måten:

«Varslet retter seg mot FpUs 1. nestformann Kristian Eilertsen, som i perioden 2012 til 2016 var fylkesleder i Troms FpU. Det skal ikke dreie seg om seksuell kontakt av noe slag, men generell 'uønsket' adferd, ifølge varsler.

Hendelsene skal ha startet i 2014, da varsleren var 13 år og Eilertsen var 20 år. FpU-nestformannen avviser kontant påstandene i varselet.»

Videre stod det:

«I begynnelsen av januar i år varslet hun FpU om flere tilfeller av seksuell trakassering i perioden 2014 og 2015. Hun forteller om flere opplevelser av det hun selv beskriver som seksuell trakassering og maktmisbruk fra FpU-toppens side.»

Et stykke ned i teksten skrev avisen at Eilertsen var blitt orientert av Frp om varslers identitet, og at han avviser alle påstandene i jentas varsel. Generalsekretæren i FpU uttalte seg.

ARTIKKEL 2

Mandag 26. mars 2018 publiserte Harstad Tidende en ny artikkel på sine nettsider. Tittelen var **«Kristian Eilertsen får kritikk av Frp for brudd på etiske retningslinjer»**.

I ingressen stod det:

«Frops organisasjonsutvalg har konkludert med brudd på partiets retningslinjer, men Fpu-nestformann Kristian Eilertsen får beholde medlemskapet og vervene sine.»

Brødteksten ble innledet slik:

«De siste månedene har Frp og FpU behandlet flere klager om upassende oppførsel fra harstadpolitikeren Kristian Eilertsen. Flere kvinner med tilknytning til FpU har meldt fra om ulike forhold der fellesnevneren er uønsket seksuell oppmerksomhet.

Frops organisasjonsutvalg har behandlet sakene, og nå er konklusjonen klar. Det forteller leder av utvalget, Helge André Njåstad, til iTromsø.

- Han har fått en kraftig advarsel, og vi har sagt at det ikke er greit, sier Njåstad.

(...)

- Hvor mange varsler om seksuell trakassering har det kommet inn mot Eilertsen?

- Det har vært en del. Både til oss i kjølvannet av MeToo, men vi har også fått oversendt flere varsel som har kommet inn til FpU tidligere over flere år. Akkurat det nøyaktige tallet har jeg ikke, men det har vært en del varsler, ja, sier Njåstad.»

Lenger ned skrev Harstad Tidende at Eilertsen i fjor ble suspendert fra FpUs sentralstyre i to år på grunn av dårlig lederstil, og at saken ble anket til FpUs landsstyre, som omgjorde suspensjonen.

ARTIKKEL 3

Samme dag, **mandag 26. mars 2018**, publiserte Harstad Tidende en ny artikkel på nett. Stikkittel/tittel var: «Varsler til Harstad Tidende: – Han bør ikke ha en fremtid i politikken».

I ingressen stod det:

«Kvinnen var 16 år da Kristian Eilertsen skal ha invitert henne på hotellrommet.»

Brødteksten ble åpnet slik:

«En kvinne fra Nord-Norge sier at hun først fikk Kristian Eilertsens oppmerksomhet i 2015 på et arrangement i Tromsø i regi av FpU der ungdom fra både Troms og Nordland var til stede.

– Eilertsen var blitt veldig full da jeg og ei venninne skulle legge oss. Han begynte å tulle med at vi skulle gå på hotellrommet hans. På et punkt holdt han meg fast til veggen og ville kysse og sa at han ville ta på meg.

Han skal også ha sagt at «hvis man skal bli noe, så må man ligge seg til toppen», sier kvinnen som da var 16 år gammel.»

Deretter skrev Harstad Tidende at redaksjonen hadde pratet med en venninne av varsleren, som bekreftet at Eilertsen oppførte seg upassende på FpU-arrangementet. Venninnen uttalte:

«– Når du bruker makt på denne måten mot personer som er yngre, så blir det feil på så mange måter.»

Avisen siterte hva Eilertsen tidligere har uttalte til NRK om hendelsen:

«– På den nevnte konferansen vedgår jeg at jeg hadde et for stort alkoholinntak. Jeg kom for sent til dag to av konferansen, og jeg hadde veldig aktivt forsøkt å få ei jente til å være til stede på festen. Denne oppførselen beklaget jeg, først overfor konferansedeltakerne i plenum, og deretter for disse to jentene, sier han til NRK

Eilertsen har tidligere avvist kategorisk at han forsøkte å kysse de to på dette arrangementet.

– Det var heller aldri en del av min beklagelse den gangen. For meg fremstår disse påstandene absurd og uten rot i virkeligheten, sa Eilertsen til NRK.»

Videre skrev Harstad Tidende at flere medier har snakket med flere kvinner som sier de har opplevd seksuell trakassering fra Eilertsen. «NRK har snakket med fire kvinner som alle var i tenårene da de sier de hadde ubehagelige opplevelser med mannen», skrev avisen. Og videre:

«I en annen sak sendte Eilertsen et bilde med teksten 'Sex?' til en kvinne som da var 14 år. Eilertsen har tidligere sagt at meldingene var ment som en spøk.»

ARTIKKEL 4

Dagen etter, **tirsdag 27. mars 2018**, publiserte Harstad Tidende en artikkel i papiravisen med tittelen «'Brudd på etiske retningslinjer'».

I ingressen stod det:

«Frps organisasjonsutvalg har konkludert med brudd på partiets retningslinjer, men Fpu-nestformann Kristian Eilertsen får beholde medlemskapet og vervene sine.»

Brødteksten var så å si lik som påklaget ARTIKKEL 2. Nederst i papirversjonen sto det imidlertid:

«Harstad Tidende har sendt flere spørsmål om saken til Kristian Eilertsen uten å få svar.»

Avissiden hadde også en underartikkel som var så å si lik som ARTIKKEL 3.

Videre var det en sideartikkel, med tittelen: «- Ryddig prosess».

Avisen opplyste i ingressen at Eilertsen hadde sendt en kommentar til redaksjonen, og kommentaren fulgte i brødteksten:

«Organisasjonsutvalget har tatt varslene på alvor og hørt på dem, og jeg har fått legge frem min versjon av hendelsene. Dette har vært en ryddig og god prosess der begge sidene av saken må bli hørt og vurdert.

Det er viktig for meg å påpeke at jeg har hatt en annen opplevelse av de faktiske forhold enn hva varslene har hatt. Jeg har avvist innholdet i flere av dem. Dette er også noe jeg har formidlet til organisasjonsutvalget. Nå har organisasjonsutvalget konkludert ut fra en helhetlig vurdering av varslene som har kommet mot meg, det er en konklusjon jeg tar på alvor. Saken har gjort meg svært bevisst på min opptreden og væremåte.

Jeg skal være den første til å beklage i de tilfeller jeg har gått over streken for hva som er akseptabelt. Dette har vært og er en vanskelig prosess, både for varslerne, for partiet og meg.

Når organisasjonsutvalget har konkludert etter det jeg opplever som en grundig gjennomgang, ønsker jeg å se fremover og fortsatt være aktiv politiker og bidra til å utgjøre en forskjell for folk flest.

Ut over dette har jeg ingen ytterligere kommentarer.'»

ARTIKKEL 5

Lørdag 7. april 2018 publiserte Harstad Tidende en ny artikkel på nett. Tittelen var: «Siv Jensen til FpUs landsmøte etter MeToo-sak: - Jeg forventer at alle som har tillitsverv er gode forbilder».

I ingressen stod det:

«Siv Jensen adresserte #MeToo på FpUs landsmøte. Landsmøtet skal senere i dag velge om de fortsatt har tillit til nestformann Kristian Eilertsen, som har fått refs for seksuell trakassering.»

HT startet brødteksten med å fortelle at Eilertsen er blitt anklaget for seksuell trakassering mot yngre partimedlemmer, blant annet jenter på 13 og 14 år, og at FpUs landsmøtet skal vurdere om han fremdeles får tillit som nestleder.

Deretter skrev avisen at Frp-leder Siv Jensen deltok på landsmøtet, og at hun adresserte #metoo-bevegelsen i sin hilsningstale.

Et stykke ned i teksten, stilte HT følgende spørsmål til Siv Jensen:

«- Hva tenker du om at FpU nå kan gjenvelge en nestleder som som har brutt partiets etiske regelverk, og fått refs for seksuell trakassering av organisasjonsutvalget?»

Siv Jensen svarte:

«- Dette er jeg helt sikker på at FpU klarer å håndtere på en utmerket måte. Nå har vårt organisasjonsutvalg gått grundig gjennom sakene de har hatt til behandling. De er nå ferdigbehandlet, og jeg tror det er viktig å minne om at alle saker har flere sider. Nå er altså behandlingen ferdig, men jeg og vårt organisasjonsutvalg saksbehandler ikke enkeltpersoner i media.»

Nederst i artikkelen stod det:

«Eilertsen deltar på møtet, men vil ikke kommentere saken.»

ARTIKKEL 6

Lørdag 7. april 2018 publiserte Harstad Tidende også en artikkel på nett med tittelen: **«- Den største spenningen knytter seg til om Eilertsen blir gjenvalgt».**

Ingressen gikk slik:

«Martine Tennholm (20) fra Harstad deltar i helgen på sitt første landsmøte i FpU. Møtet kan bli et av partiets mest dramatiske.»

Martine Tennholm uttalte i brødteksten at det var knyttet størst spenning til om Kristian August ble gjenvalgt som nestleder i FpU. Avisen skrev at mange ønsker å ta fra ham vervet etter at flere kvinner har varslet om uønsket seksuell oppmerksomhet og seksuell trakassering.

Litt lenger ned stod det:

«Tennholm er blant mange FpU-politikere som har kritisert Frps behandling av saken.

‘Det er bekymringsverdig at organisasjonsutvalget tilsynelatende ikke evner til å beskytte unge mennesker som ønsker å engasjere seg i ungdomspartiet’ står det i oppropet som Tennholm sluttet seg til.»

Avisen opplyste at redaksjonen har bedt Eilertsen om kommentarer rundt hans rolle på landsmøtet, men ikke fått svar.

ARTIKKEL 7

Senere samme dag publiserte Harstad Tidende en ny artikkel på nett om FpUs landsmøte. Tittelen var: «Eilertsen vraket som nestleder av FpUs landsmøte».

I Ingressen stod det:

«Eilertsen fikk 30 av 71 stemmer på FpUs landsmøte. Hans motstander, Andreas Brännström, fikk 40 stemmer og er ny FpU-nestformann.»

Brødteksten ble innledet slik:

«Eilertsen har vært svært ordknapp etter anklagene mot han etter han har fått en 'kraftig advarsel' på grunn av brudd på partiets etiske retningslinjer. Han kjempet på landsmøtet nå om fornyet tillit.

Eilertsen adresserte anklagene i sin valgtale til landsmøtet:

- De to siste månedene har vært ekstremt tunge, vanskelige og krevende.

Det har vært en tung tid for varslere, partiet og for meg. Og jeg vil si unnskyld, og igjen beklage til alle som har opplevd min oppførsel som upassende. Jeg har lært utrolig mye den siste tiden. Det er erfaringer og kunnskap som jeg tar med meg, og som jeg mener FpU kan tjene godt av. Det er ikke for alle å stå i stormen, når alt i deg vil gi opp og gi seg. Det er ikke for alle å sette partiet foran seg selv. Men for meg finnes ikke noe annet alternativ. I meg så får dere en nestleder som står for noe, sa Eilertsen til landsmøtet, og la til:

- I meg får dere en nestleder som står han av, som vi sier i Nord-Norge.»

Helt nederst i artikkelen skrev avisen:

«Eilertsen deltar på møtet, men vil ikke kommentere saken ovenfor i Tromsø.»

ARTIKKEL 8

Mandag 9. april 2018 publiserte Harstad Tidende en artikkel på papir med tittelen: «- Det er også en lettelse».

Ingressen gikk slik:

«Kristian Eilertsen mener fremdeles at han er utsatt for en maktkamp som har kostet han vervet som nestformann. Samtidig ser han fram til å tenke på andre ting fremover.»

I brødteksten forklarte avisen at Eilertsen ikke fikk fornyet tillit som nestleder i FpU under ungdomspartiets landsmøte i helgen. Deretter stod det:

«Eilertsen har blant annet beklaget at han sendte et bilde med teksten 'Sex?' til en 14 år gammel jente. Etter å ha unngått pressen i flere uker, inviterte Eilertsen til pressekonferanse etter valget var gjennomført.

- Den siste tiden har vært veldig tøff. Tøft for varslere, tøft for partiet og tøft for meg. Jeg har stått i en maktkamp i FpU i to år, og jeg var forberedt på utfallet i dag. På mange måter er det også en lettelse. Det gjør at jeg nå får tid til å gjøre andre ting fremover, og det ser jeg fram til, sier Eilertsen.»

Eilertsen uttalte seg ytterligere i artikkelen. Han beklaget overfor de som oppførselen hans som upassende og han opplyste at han vil fortsette å ivareta vervet sitt som folkevalgt lokalpolitiker.

KLAGEN:

Notat fra sekretariatet: Klager skriver for det meste om iTromsø i klagen. Mye av det han skriver, gjelder imidlertid også Harstad Tidende, ettersom iTromsø og Harstad Tidende har stoffutveksling.

Klager er Kristian August Eilertsen. Han mener Harstad Tidende har brutt god presseskikk på følgende punkter i Vær Varsom-plakaten:

- Punkt 2.3, om bakenforliggende forhold
- Punkt 3.2, om opplysningskontroll og kildebredde
- Punkt 4.1, om saklighet og omtanke
- Punkt 4.4, om dekning for titler etc.
- Punkt 4.7, om identifisering
- Punkt 4.14, om samtidig imøtegåelse

Klager mener at varslerne i hans sak er blitt kreditert fullt eierskap til sannheten, og han i realiteten ikke har hatt mulighet til å forsvare seg.

Videre spør klager om avisen burde tatt større hensyn til hans unge alder:

«Skal man skrive like mye og like «hardt og brutalt» om en 23 år gammel ungdomstillitsvalgt, der påstandene er tre til fem år gamle, som man gjør om en mangeårig, tidligere statsråd og nestleder i Norges største parti?»

Klager opplyser at journalisten som har skrevet mange av de påklagede publiseringene, Martin Lægland, er tidligere politiker for AUF og Arbeiderpartiet. Dette mener klager at Harstad Tidende burde ha opplyst om. Lægland har deltatt i flere tøffe debatter mot ham, forteller klager.

«Jeg mener det er uryddig av iTromsø å bruke en journalist som helt klart har hatt en politisk agenda mot meg tidligere. Det er enda mer uryddig av avisen ikke en gang å opplyse om dette jf. VVP 2.3.»

Klager påpeker at Harstad Tidende i ARTIKKEL 3 gjengir en anklage om at han skal ha presset en jente opp mot en vegg og holdt henne fast mot hennes vilje. Klager understreker at han kategorisk har avvist dette. Selv om avisen ikke fikk tak i ham da de arbeidet med

artikkelen, burde de ha vist til hans tidligere svar om hendelsen. Slik klager ser det, utgjør dette et brudd på Vær Varsom-plakatens krav om samtidig imøtegåelse.

Deretter skriver klager om identifisering. Han mener at det ikke var berettiget å navngi ham. Klager skriver at avisen har valgt å identifisere ham basert på anklager om kritikkverdige forhold fra anonyme kilder, og at identifiseringen ble gjort allerede før Organisasjonsutvalget i Frp hadde begynt å behandle sakene.

«Dette opplever jeg som det klareste og groveste bruddet på god presseskikk. (...) Jeg mener avisene kunne ha skrevet sakene uten å identifisere meg. Jeg er anklaget for forhold som strekker seg langt bak i tid. Jeg mener også at hverken min rolle eller påståtte handlinger forsvarer identifisering.»

Klager mener at identifiseringen av ham er urettferdig. Han viser til den såkalte «samfunnstoppen i Troms», som mediene lenge unnlot å identifisere.

«Skal det virkelig være slik at anonyme anklager om klanderverdig atferd legitimerer identifisering med fullt navn og bilde, mens anmeldelser for mulige lovbrudd som etterforskes av politiet ikke legitimerer tilsvarende identifisering?»

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

Harstad Tidende (HT) avviser at god presseskikk er brutt. Harstad Tidende understreker at avisen har gjort egne redaksjonelle vurderinger selv om avisen har en stoffutvekslingsavtale med iTromsø og enkelte av de påklagede publiseringene er like for de to mediene.

«(...) vi har gjort egne vurderinger, hvilket har gjort seg utslag i at det er til dels store forskjeller når det kommer til detaljnivå, presentasjon og dimensjonering. Spesielt gjelder det i sakens innledende fase. For å illustrere dette vises til vedlegg 1, som gir en oversikt over publiseringene i mediehusenes respektive papirutgaver.»

HT viser til at Eilertsen har og har hatt flere sentrale politiske verv.

«Som (...) kommunestyremedlem i Harstad og fylkestingsrepresentant i Troms, som trainee i Fremskrittspartiets stortingsgruppe, som mangeårig leder av Troms FpU og ikke minst som første nestleder i landets tredje største ungdomsparti.»

Når det kommer gjentatte varsler om seksuell trakassering mot en så sentral og betrodd politiker, foreligger det et berettiget informasjonsbehov, ifølge HT. Sik HT ser det, var det også vanskelig å anonymisere klager all den tid partitilhørighet også ble sett på som relevant informasjon av avisen.

HT understreker at klager er en voksen mann, og at han var 20 år på det tidspunktet de varslede hendelsene skal ha skjedd.

Avisen opplyser at de tok ned detaljnivået i den første publiseringen og at avisen deretter

ventet med å publisere flere artikler til etter Frps organisasjonsutvalg hadde konkludert. Utvalget ga Eilertsen en «kraftig advarsel».

HT påpeker at saken om «samfunnstoppen fra Troms» er svært ulik fra Eilertsens sak.

«I denne konkrete saken er det snakk om påstander om klanderverdig oppførsel fra en tillitsvalgt som fortsatt sto/står i fremtredende politiske verv – både som nestleder av landets tredje største ungdomsparti, FpU, og som folkevalgt i kommunestyre og fylkesting. Den såkalte «samfunnstoppen» er derimot under etterforskning for alvorlig kriminalitet, ifølge politiet begått av en mann som ikke lenger står i noen politiske verv eller har noen stilling.»

Avisen avviser at det var behov for å opplyse om iTromsø-journalistens tidligere fortid i AUF og Arbeiderpartiet.

«Vi er tilhengere av åpenhet, men det kan ikke være slik at journalister i enhver sammenheng skal redegjøre for sine relasjoner flere år tilbake i tid.»

Når det gjelder kildearbeidet, skriver HT:

«I innledende fase støttet Harstad Tidende seg i all vesentlighet på iTromsø sitt kildearbeid, men også vi var i telefonisk kontakt både med varslerne og med klager. Sistnevnte har i så måte hatt full anledning til samtidig imøtegåelse i de sakene som Harstad Tidende selv har laget.»

Klager hadde ikke mer å tilføye.